

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre cu privire la organizarea și funcționarea
Instituției Publice „Organizația de Comerț și Investiții”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul actului normativ este elaborat de către Cancelaria de Stat, de comun cu Agenția de Investiții, în temeiul art. 7 lit. c) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 32 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ, finalitățile urmărite

În ultimii ani, performanța ISD din Republica Moldova arată o evoluție pozitivă, cu unele proiecte majore, în special în sectoarele financiar bancar, TIC și al componentelor auto și contribuția acestora la noi locuri de muncă și exporturi. Cu toate acestea, modul în care Moldova de-a lungul mai multor ani atrage proiecte investiționale se compară modest cu țările din regiune. În competiția pentru ISD și exporturi RM a ratat beneficiile (investiții de capital, exporturi, locuri de muncă, taxe și cheltuieli locale) care decurg din proiectele ISD în comparație cu alte țări, care au atras de 2-3 ori mai multe proiecte ISD pe an. Mai mult decât atât, se remarcă tendința în anul 2021 că tot mai multe companii cu capital moldovenesc își localizează investițiile în România în loc să investească în RM (conform Oficiului Național al Registrului Comerțului din România, în aprilie 2021 moldovenii s-au clasat pe locul 2, ceea ce reprezintă 2,77% din numărul total de firme cu capital străin). Viitoarea provocare pentru Moldova este de a se egala cel puțin cu țările vecine în ceea ce privește numărul de proiecte ISD atrase. Cea mai mare oportunitate de a stimula exporturile pentru Moldova rezultă din noile proiecte ISD. Respectiv, crearea unei Agenții de atragere a investițiilor eficiente și de bune practici este o parte fundamentală a abordării provocării de a atrage ISD. Trebuie de menționat că Agenția a reușit să înregistreze realizări spectaculoase, de exemplu cu portofoliul său de informații sectoriale, ghiduri pentru investitori, profiluri investiționale, website instituțional nominalizat pe locul #1 de către Emerging Europe, (raportul 2020), crearea identității economice a țării prin portofoliul de brand și aplicarea strategiilor de marketing al destinației a sporit considerabil vizibilitatea țării pe extern, instruirea și interacțiunea sa cu atașatii economici și misiunile diplomatice ale RM și în gestionarea evenimentelor de comunicare la standarde internaționale care a mărit cu 400% audiența de business. Structura sa actuală și domeniul său de aplicare a mandatului prezintă îngrijorări cu privire la capacitatea sa viitoare de a atrage ISD, promova volume semnificative la export.

Însă, statutul Agenției în cadrul funcției publice și cu nivelurile de remunerare a funcției publice reduce capacitatea instituției de a atrage personal cu experiență în industrie, limbi străine și expertiză în promovare. Cercetarea OCDE indică agențiile publice autonome cu resurse adecvate ca structuri care au perspective mai bune de a fi mai competitive în atragerea ISD. Majoritatea API rilor OCDE/UE (60%) sunt agenții publice autonome. Unul din cei mai importanți piloni ai atragerii ISD este imaginea de țară, conform raportului de imagine de țară la categoria comerț (fiind analizați indicatori ca: climatul de afaceri, oportunități investiționale, vizibilitate de țară, oferta de export etc.) Moldova este clasată pe locul 38 din 44 de țări Europene și 113 din 205 la nivel mondial.

Remunerarea corespunzătoare, dar și aprobarea unei organigrame care să fie în linie cu cele mai bune practici internaționale, formează una din prioritățile Agenției pentru

perioada imediat următoare. Actualmente, statul de personal al AI include 14 posturi ocupate din efectivul de personal de 26 unități conform organigramei, și din efectivul permisibil spre angajare de 17 poziții, în contextul motorului aplicat asupra funcțiilor vacante bugetare din decembrie 2021. În condițiile actuale, pentru dezvoltarea capacităților instituționale ale Agenției și pentru crearea unei Agenții competitive în regiune pentru atragerea investițiilor și promovarea exporturilor, este un imperativ modificarea statutului Agenției de Investiții din autoritate administrativă centrală în instituție publică.
3. Descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene Prezentul proiect de act normativ nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi Proiectul prevede modificarea statutului Agenției de Investiții din „<i>autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului</i>” în <i>instituție publică</i>, iar funcția de fondator se va exercita, în numele Guvernului, de către Cancelaria de Stat. Totodată, pentru a prezenta mai bine domeniul de activitate a instituției, se propune modificarea denumirii din „Agenția de Investiții” în „Organizația de Comerț și Investiții”. Se acordă noii entități autonome financiară care va participa la creștere cantitativă și calitativă de atragere a investițiilor în Republica Moldova și promovarea exporturilor. Domeniul de activitate „promovarea turismului” se transferă instituției subordonate Ministerului Culturii. Proiectul prevede aprobarea Statutului instituției publice, efectivului-limită (25 unități de personal), structurii și organigramei acesteia, Nomenclatorul și tarifele la serviciile prestate de către instituție anual, atât pentru autoritățile publice, cât și pentru entitățile juridice (investitori, potențiali investitori, exportatori etc.), Regulamentul privind modul de formare și direcțiile de utilizare a mijloacelor speciale ale instituției publice, Metodologia de calculare a tarifelor la serviciile prestate contra plată de instituție. Statutul instituției publice reglementează misiunea, domeniile de competență, funcțiile de bază și drepturile instituției respective, precum și organizarea activității, finanțarea și patrimoniul instituției. Domeniile de activitate ale instituției: 1) promovarea imaginii țării; 2) susținerea activității investiționale și protejarea investițiilor; 3) promovarea exporturilor; 4) fortificarea și implementarea diplomației economice. Se propune operarea modificărilor la Hotărârea Guvernului nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat prin completarea anexei nr. 3 cu poziția „Instituția Publică „Organizația de Comerț și Investiții”, la Hotărârea Guvernului nr. 585/2016 cu privire la Consiliul pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională și la Hotărârea Guvernului nr. 274/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de elaborare, încheiere și monitorizare a implementării acordurilor de investiții cu privire la proiectele investiționale strategice se actualizează denumirea instituției
5. Fundamentarea economico-financiară
Cercetările existente, efectuate de către Banca Mondială, arată că agențiile de

promovare a investițiilor (API) care vizează industrii și segmente specifice pot crește semnificativ cantitatea, calitatea și impactul proiectelor ISD. Raportul privind competitivitatea investițiilor globale 2019/2020 ajunge la concluzia că API-urile pot juca un rol semnificativ în încurajarea dezvoltării economice în țările lor. Potrivit raportului, acestea pot genera fluxuri mai mari de ISD, pot atrage ISD de calitate, pot aprofunda integrarea în lanțurile valorice globale (GVC) și chiar pot transforma economiile țărilor lor de origine. Spre exemplu, 1 loc de muncă creat de ISD generează crearea indirectă a 3 locuri de muncă, iar 1 USD investit de FDI generează o investiție domestică de 1\$. Cu toate acestea, exploatarea potențialului unei abordări vizate necesită resurse și capacități adecvate pentru a acoperi întregul set de grupuri țintă selectate pe tot parcursul ciclului de atracție a investițiilor, pe care Agenția nu le are în prezent.

Un beneficiu rezidă în faptul că în cazul când Agenția ar avea o echipă și mai mare și mai motivată statul va beneficia de investiții/volume de export și mai mari. Astfel, având în vedere resursele limitate, Agenția a reușit în 2021 atragerea și facilitarea investițiilor în valoare de **20 de milioane EUR, crearea a 300 de locuri de muncă și circa 13 milioane Euro exporturi**. Având în vedere impactul pandemiei asupra fluxurilor de ISD și intensificarea concurenței, ar fi deja un succes dacă Agenția ar putea obține rezultate la acel nivel în următorii cinci ani, ba chiar să-1 sporească.

Prin aprobarea acestui proiect se cristalizează următorul *impact* (conform estimărilor oferite de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)):

- Investiție suplimentară în valoare de **175 milioane EUR**: Agenția va contribui la asigurarea (re) investițiilor de 350 milioane EUR.

- **10.000 de locuri de muncă** directe suplimentare: proiectele sprijinite de Agenția vor crea 16.500 de noi locuri de muncă.

- 200 milioane EUR exporturi suplimentare.

- **125 milioane EUR venituri salariale suplimentare**: Locurile de muncă create vor genera un venit salarial suplimentar de 200 milioane EUR.

Beneficierea de salarii peste medie oferite de investitorii străini și concentrarea pe proiecte și locuri de muncă de calitate.

- **30 de milioane EUR** de contribuții suplimentare de asigurări sociale: volumul crescut de investiții și numărul de locuri de muncă create va duce la contribuții suplimentare la bugetul asigurărilor sociale de 48 milioane EUR.

Totodată, instituția urmează să crească capacitate de absorbție a resurselor financiare din următoarele proiecte deja prestabilite pentru implementare de către agenției (alocările de resurse financiare pentru o parte din proiectele date este condiționată de procesul de reorganizare instituțional):

Proiectului **Băncii Mondiale**, de competitivitate a întreprinderilor micro, mici și mijlocii (export și imagine de țară);

- Proiectul „**EBRD** Sector Strategies project” (export/imagine de țară și investiții);

- Proiectul **GIZ** „Strong Businesses and Communities for Moldova” (investiții)

- Proiectul **UNDP** „EU4Moldova” (investiții și imagine de țară);

- Programele finanțate de **USAID**: HVAA, FTA, OTI (export și imagine de țară).

Ca urmare a analizei, se constată faptul că personalul Agenției ar putea ajunge la efectivul-limită stabilit actualmente (25 unități) în 2 ani bugetari.

Impactul asupra bugetului de stat se poate materializa prin majorarea costurilor de implementare care în ultimii ani a fost redus. anul bugetar 2019 - 36667,6 mii lei, anul bugetar 2020 - 18496,8 mii lei, anul bugetar 2021/2022 - 12406,8 mii lei. Totodată, după

2/3 ani, va fi solicitată o majorare a bugetului salarial.

Venituri estimative colectate:

1. Din servicii prestate cca 3 milioane lei/anual;
2. Proiecte atrase cca 30 milioane lei/anual¹;
3. Sponsorizări pentru evenimente cca 1 milion lei/anual²;

Total estimativ - 34 milioane lei/anual.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative. Aprobarea prezentului proiect impune modificarea Hotărârii Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară prin includerea Organizației de Comerț și Investiții în Lista autorităților și instituțiilor publice cu autonomie financiară.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițiativa de elaborare a proiectului în cauză și proiectul de hotărâre urmează a fi plasate pe pagina web oficială a Cancelariei de Stat, directoriul „Transparența decizională” și pe portalul particip.gov.md.

Secretar general al Guvernului

Igor TALMAZAN

¹ Pe parcursul anului bugetar 2021, Agenția a atras proiecte de peste 10 mil. lei

² La organizarea Moldova Business Week se atrag cca 400 mii lei sponsorizări